

Crna Gora
Ministarstvo rada i socijalnog staranja

Adresa: Rimski trg, br.46
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 482 148
fax: +382 20 234 227
www.mrs.gov.me

Broj: 107-100/20-3520/2

4. jun 2020. godine

Za: **VLADA CRNE GORE**
GENERALNI SEKRETARIJAT
n/r generalne sekretarke Nataše Pešić
Podgorica

Veza: Vaš akt broj 07- 2665/2 od 14. maja 2020. godine

Na Predlog zakona o izmjenama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti, koji je Skupštini Crne Gore podnijela poslanica Branka Bošnjak, Ministarstvo rada i socijalnog staranja daje sljedeće

MIŠLJENJE

Dostavljenim Predlogom zakona o izmjenama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti predlaže se izmjena čl. 52 i 57 Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti („Službeni list CG“, broj 24/19).

Član 52 Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti propisuje trajanje prava na novčanu naknadu. Predlaže se izmjena ovog člana na način da se propiše da novčana naknada nezaposlenom licu pripada u trajanju od tri mjeseca do 24 mjeseca, u zavisnosti od ostvarenog staža osiguranja, a za nezaposleno lice koje ima više od 35 godina staža osiguranja-do ponovnog zaposlenja, odnosno do ispunjavanja uslova u pogledu starosne granice ili staža osiguranja za ostvarivanje prava na starosnu penziju, u skladu sa posebnim zakonom.

Odredbama člana 57 Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti propisana je visina novčane naknade. Predlaže se izmjena navedenog člana na način da se propiše da osnovicu za utvrđivanje visine novčane naknade nezaposlenom licu čini prosjek osnovne neto zarade ostvaren u šestomjesečnom razdoblju koje je prethodilo prestanku radnog odnosa. Novčana naknada za prvih šest mjeseci korišćenja iznosila bi 50%, a za preostalo vrijeme korišćenja 30% od navedene osnovice. Novčana naknada za prvih šest mjeseci korišćenja ne može biti viša od 70%, a za preostalo vrijeme korišćenja ne može biti

viša od 30% iznosa prosječne neto zarade u Crnoj Gori u prethodnoj godini prema podacima organa uprave nadležnog za poslove statistike. Novčana naknada ne može biti niža od 50% iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori. Na iznos novčane naknade obračunavaju se doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje i zdravstveno osiguranje, u skladu sa posebnim zakonom.

U obrazloženju Predloga zakona predlagač navodi da se predloženim izmjenama stvara normativni osnov za uspostavljanje pravednijeg i pravičnijeg obračuna novčane naknade za nezaposlene, a kako bi država pomogla ovoj kategoriji socijalno ugroženih lica, posebno sada kad se očekuje neminovan porast broja nezaposlenih uzrokovan ekonomskom krizom prouzrokovanom pandemijom COVID 19.

Osiguranje od nezaposlenosti je obavezan vid socijalnog osiguranja. Aktuelna stopa za doprinos za osiguranje od nezaposlenosti koja pada na teret zaposlenog iznosi 0,5% i na teret poslodavca 0,5%. Zbog toga predlagač smatra da je pravedno i pravično da visina naknade zavisi od iznosa zarade koju je lice primalo prije prestanka radnog odnosa, a ne kao što je predviđeno postojećim zakonom da ona bude unificirana za sve, što je nepravedno i nema uporišta u okruženju i Evropskoj uniji.

Takođe, predlagač smatra da važećim načinom obračuna korisnici nijesu oštećeni samo tokom trajanja prava na novčanu naknadu u slučaju nezaposlenosti, već će im zbog takvog nepravednog obračuna naknade od nezaposlenosti biti umanjen i osnov za obračun penzije. Korekcije odredbi koje se odnose na vrijeme trajanja prava na naknadu izvršene su rukovodeći se činjenicom da lica koja u srednjim godinama, bez svoje volje i krivice ostanu bez posla, mnogo teže se uključuju na tržište rada i dolaze do ponovnog zaposlenja.

U odnosu na predložene izmjene Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti ukazujemo na sljedeće:

Nezaposlena lica koja se nalaze u evidenciji nezaposlenih lica u Zavodu za zapošljavanje Crne Gore ostvaruju prava u skladu sa Zakonom o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti („Službeni list CG“, broj 24/19).

Jedno od prava koje može ostvariti nezaposleno lice pod uslovima propisanim ovim zakonom je pravo na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti.

Institut novčane naknade, u dijelu koji se odnosi na uslov za ostvarivanje tog prava, a to je prethodni staž osiguranja, vrijeme trajanja prava i na visinu novčane naknade uređen je u skladu sa Konvencijom Međunarodne organizacije rada broj 102 o minimalnoj normi socijalnog obezbjeđenja.

Zakonom o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti propisano je da pravo na novčanu naknadu stiče osiguranik kojem je, u smislu posebnog zakona, prestao radni odnos bez njegove saglasnosti ili krivice, i koji u trenutku prestanka radnog odnosa ima staž osiguranja od najmanje devet mjeseci neprekidno ili sa prekidima u posljednjih 18 mjeseci.

Novčana naknada pripada nezaposlenom licu od prvog dana po prestanku radnog odnosa, odnosno obavljanja preduzetničke, profesionalne ili druge djelatnosti kao osnovnog zanimanja, ako se prijavi Zavodu u roku od 30 dana od dana prestanka osiguranja i u tom roku podnese zahtjev za novčanu naknadu.

Novčana naknada pripada nezaposlenom licu u trajanju od tri mjeseca do 12 mjeseci, u zavisnosti od ostvarenog staža osiguranja, a za nezaposleno lice koje ima više od 35 godina staža osiguranja-do ponovnog zaposlenja, odnosno do ispunjavanja uslova u pogledu starosne granice ili staža osiguranja za ostvarivanje prava na starosnu penziju, u skladu sa posebnim zakonom.

Novčana naknada iznosi 120% od obračunske vrijednosti koeficijenta utvrđene zakonom i drugim propisom.

Na iznos novčane naknade obračunavaju se doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje i zdravstveno osiguranje, u skladu sa posebnim zakonom.

Visina novčane naknade u Zakonu o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti utvrđena je u skladu sa načinom utvrđivanja iznosa davanja za slučaj nezaposlenosti, koji je propisan u navedenoj konvenciji Međunarodne organizacije rada. Ministarstvo finansija je, nakon sprovedene analize uticaja propisa, dalo saglasnost na iznos novčane naknade 120% od obračunske vrijednosti koeficijenta utvrđene zakonom i drugim propisom.

Važno je istaći da je iznos novčane naknade uvećan u odnosu na ranije važeći Zakon o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti („Službeni list CG“, br. 14/10, 45/12, 61/13, 20/15 i 52/16), u kojem je bilo propisano da je iznos novčane naknade 40% od minimalne zarade utvrđene u skladu sa zakonom.

Konvencija Međunarodne organizacije rada broj 102 o minimalnoj normi socijalnog obezbjeđenja propisuje minimalne standarde socijalne sigurnosti.

U dijelu IV Konvencije-Davanja za slučaj nezaposlenosti, propisana je obaveza za svakog člana za koga je ovaj dio Konvencije na snazi, da zaštićenim licima obezbijedi davanja za slučaj nezaposlenosti.

Osigurani slučaj podrazumijeva gubitak zarade kako je on definisan nacionalnim zakonodavstvom-zbog nemogućnosti za zaštićeno lice, koje je sposobno i raspoloživo za rad, da dobije odgovarajuće zaposlenje.

Davanja za slučaj nezaposlenosti se sastoje od periodičnog plaćanja zaštićenim licima, koja su navršila određeni staž koji se smatra potrebnim radi sprječavanja zloupotreba.

Trajanje davanja za slučaj nezaposlenosti može biti ograničeno, s tim da prosječno trajanje davanja iznosi najmanje 13 nedjelja u toku perioda od 12 mjeseci.

Konvencijom je propisan i način kako se izračunava najniži iznos davanja za slučaj nezaposlenosti, kao minimalni standard socijalne sigurnosti.

Imajući u vidu navedeno, odredbe Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti kojima je uređeno pitanje novčane naknade usklađene su sa standardima socijalne sigurnosti, koji su propisani u Konvenciji Međunarodne organizacije rada broj 102 o minimalnoj normi socijalnog obezbjeđenja.

Iz navedenih razloga, smatramo da Predlog zakona o izmjenama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti, koji je Skupštini Crne Gore podnijela poslanica Branka Bošnjak, ne treba prihvatiti.

MINISTAR,

Kemal Purišić
